

XVII. Gospod zbornični svetnik Karol Luckmann spominja se delovanja prejšnjega zborničnega predsednika g. Josipa Kušarja, ki je odklonil, da bi ga spet izvolili, in predlaga: Slavna zbornica izreče naj bivšemu zborničnemu predsedniku Josipu Kušarju zaslužen zahvalo za njega objektivno vodstvo sej in za njega delovanje v korist trgovini in prometu, industriji in obrtu. — Predlog je bil jednoglasno sprejet.

Na to zaključí gospod predsednik sejo.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Trst in avstrijska država. Minulo soboto praznovali so zastopniki vse avstrijske države z vojništvom in vojno mornarico veličasten praznik krščevanja novega vojnega parnika „Cesar Franc Jožef I.“, v onem avstrijskem mestu, za katero je država enako glede trgovine, železnic in brodarstva žrtvovala brez števila milijonov. Med drugimi došel je k tej svečanosti minister Zaleski, dalje gg. predsednik dr. Smolka in podpredsednik pl. Chlumecky z več kot 100 poslanci državnega zbora, več zastopnikov gosposke zbornice in pa nekoliko zastopnikov ogerskih dežel, ker se velikemu številu svečanosti udeležiti ni bilo moč zaradi budgetne razprave, ki se vrši sedaj v Budapeštu.

Nočemo posebne važnosti pokladati na to, da se je od magistrata ponudena skrb, unanjim gostom preskrbeti stanovanja, ali prevzela samo navidezno ali pa opustila prav očitno namenoma tako, da so krog 11. ure po noči tje došli vabljeni gostje ostali brez stanovanj, na cesti. Da pa mestni zastopnik spoznal vrednega starega predsednika dr. Smolko in podpredsednika pl. Chlumeckyja, pozdraviti pri prihodu vsaj z eno prijazno besedo in pa, da cesarski namestnik baron Pretis, kateremu so morali nameniti tamošnjega županstva biti znani, ni znal ali ni hotel ukreniti, da ta pozdrav prevzame sam ali drug primeren namestnik, to pa nam znači položaj v Trstu prav z onimi barvami, s katerimi ga risajo zopet pri tej priliki vržene štiri petarde.

Položaj v Trstu risali so tudi pri letošnjih državnoborskih razpravah živo in resnično naši slovenski poslanci. Zadnja svečanost pokazala je, kako dobro oni poznajo žalostne tržaške razmere, pokazala je, kako nevarna igra se igra že nad 10 let vlade Taafejeve z edinim avstrijskim pristaniščem, pokazala je ta svečanost poslancem vsih strank državnega zbora, kako pogubna za Avstrijo zna postati ona vrhovna roka tamošnje vlade, katera goji in podpira ter na vrhuncu drži stranko, ki pri vsaki priliki brez ovinkov in brez lepoticenja kaže, da ji je Avstrija ptuja, edino dobra za plačevanje. Zgodilo se je pri tej priliki veliko čudo, ker celo pol-uradna „Triester-Zeitung“, večerni

list z dne 21. maja št. 116 sodi o vedenju mestnega zastopa pri tej priliki prav tako, kakor mi.

Pražka „Politik“ pa se v svojem listu št. 139 od dne 21. maja po vsem izraža soglasno z nami v klicu: c. kr. namestnik baron Pretis, pokazal se je nezmožnega, da bi na Primorskem iztrebil državi in dinastiji pogubno iridento, ter k vrhuncu pripomogel onemu, državi vedno brezpogojno zvestemu prebivalstvu slovenskemu, ki na severni in izhodni strani Trsta, ki shranjuje v sebi pravi zaklad domoljublja, vdanosti, zvestobe za državo in za dinastijo cesarsko! Naj nas varuje Bog še daljne prizanesljivosti tem razmeram nasproti, da nas ne iznenadi prezgodaj, osodepolni klic: Prepozno!

— Močvirski odbor zboruje dne 25. maja dopoldne ob 1/2 10. uri v prostorih c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani. Na dnevnem redu bodo naznanila predsedništva — gotovo v zvezi z sklepi one enquete, katera je ravno mesec pred razpravljala vprašanja osuševanja ljubljanskega močvirja.

— Izvrstna misel. Ni nam treba poudarjati velike važnosti, katero bi imela zgradba „Narodnega doma“ v Ljubljani. Ljubljana je središče Sloveniji, z njo stojimo in pademo Slovenci. Da pa Ljubljana glede narodne zvesti in narodnega ponosa še ni taka, kakor bi jo smeli želeti, uzrok so njene socialne razmere, uzrok so blesteči zavodi naših nasprotnikov, vzdrževani z našim denarjem, kateri omamijo veliko množico omahljivcev in narodnih polovičarjev, ter jemljejo pogum narodnjakom iz dežele, ki ne najdejo Ljubljane toliko slovenske, kolikor bi morala biti. Z „Narodnim domom“ bomo dobili Slovenci pravo središče, na katerega bomo s ponosom zrl in katero bode v resnici središče našem družbenem življenju. Vsota nabrana za „Narodni dom“, je za naše razmere uže velika, a vendar ne toliko, da bi bilo z zgradbo pričet. Nabrati bode še dosti denarja, kar bode toliko težavnejši, kolikor bolj se cepijo naše sile in kolikor več se obtežujejo z narodnim davkom le posamezni, zelo vneti rodoljubi. Zarad tega je prišla „Krajcarska družba narodnega doma“ na izvrstno misel, nabrati primerno veliko denarja, ne da se posamezniki obteže. Ona ravnokar razpošilja na narodnjake po deželi pismo, v katerem prosi, da naj oni delujejo po deželi na to, da dá vsak Slovenec na praznik odkritja Vodnikovega spomenika 30. junija vsaj en krajcar za „Narodni dom“. Res je da tudi te vsotice ne strpi vsak, a koliko je takih, ki bodo lahko in tudi resdali po 10, 100 ali še več krajcarjev ter s tem odkupili druge! Mi storimo le našo dolžnost, ako pozivljemo vse rodoljube, ki so v stanu podpirati to podjetje, da se takoj zglase pri odboru krajcarske družbe za „Narodni dom“, katera jim potem precej doloži vsa razjasnila. Ako se ne bode nihče zanašal na drugega, ampak vsak sam spolnil po svoji moči narodno svojo dolžnost, tedaj more biti uspeh velikansk, kajti samo na Kranjskem se more nabrati skoro pol milijona krajcarjev.

— Zanimiv gost v Ljubljani. Danes mudi se v Ljubljani s Trsta, Pulja in Reke prišedši česki državni poslanec g. dr. Trojan, ki si je v teku dneva ogledal zanimivosti mesta in pa ljubljansko močvirje.

— Vabilo na XXIV. redni veliki zbor „Matice Slovenske“ v sredo dne 5. junija 1889. ob 4. uri popoldne v mestni dvorani. Vrsta razpravam:

1. Predsednikov ogovor.
2. Račun o društvenem novčnem gospodarstvu v dobi od 1. jan. do 31. dec. 1888. l.*)
3. Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9. a. dr. pravil.)
4. Proračun za l. 1890.
5. Letno poročilo o odborovem delovanju v dobi od 1. aprila 1888. do 31. maja 1889. l.
6. Dopolnilna volitev društvenih odbornikov.

Vsled smrti, odpovedi in po § 12. dr. pravil imajo letos izstopiti iz odbora: Gg. † Cigale Matej, Grasselli Peter, Praprotnik Andrej, † Raič Anton, Stegnar Feliks, Svetec Luka, Šuman Josip, Vavrů Ivan, Vodušek Matej in Zupančič Anton. V odboru pa še ostanejo: Gg. Bartel Anton, dr. Dolenc Hinko, Flis Ivan, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, Hubad Franc, dr. Jarc Anton, Kermavner Valentin, Kersnik Janko, Kržič Anton, dr. Lampe Franc, Levec Franc, Majcinger Ivan, Marn Josip, Pletteršnik Maks, dr. Poklukar Josip, dr. Požar Lovro, Robič Luka, Senekovič Andrej, dr. Sket Jakob, Šubic Ivan, Šuklje Franc, dr. Šust Ivan, dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vilhar Ivan, Wiesthaler Franc, Zupančič Vilibald, dr. Zupanec Jernej in Žolgar Mihael.

Vsaj 16 odbornikov mora po § 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni.

Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (3. točka) se uštevajo tudi volilni listki taci družtenikov, ki sicer niso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke poslali odboru z lastnoročnim podpisom tako, da ni suma zaradi kake prevare.

7. Posamezni predlogi in nasveti.**)

V Ljubljani dne 8. maja 1889.

Predsednik:
Josip Marn.

Blagajnik:
Luka Robič.

— Vodnikov spominek v Ljubljani začeli so ta teden postavljati, ter se bode po programu razkril dne 30. junija t. l.

— Bivši minister grof Alfred Potocki, umrl je dne 18. t. m. v Parizu v starosti 72 let. Vsi listi brez izjeme hvalijo plemeniti značaj pokojnega.

*) Računski zaključki so gg. družtenikom v društveni pisarni na ogled in jim bodo pri velikem zboru tiskani na razpolaganje.

**) Kdor želi v zmislu §. 4. lit. a. dr. pravil staviti kak nasvet, mora ga po §. 2. lit. a. opr. r. predložiti odboru in storiti to vsaj do 31. maja 1889. l., ako hoče da pride v velikem zboru v razgovor.

— Dva nova doktorja s Kranjske. Minulo sredo bila sta na graškem vseučilišči proglašena za doktorja gg. Henrik Jabornek pl. Altenfels s Trziča za doktorja prava, in pa učitelj na meščanski šoli na Krškem, Tomaž Romih, za doktorja filozofije.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Razprave državnega zbora končale so se z dolgo vrsto odgovorov vlade na vprašanja (interpelacije), katere so ali nasprotniki shoda katolikov, ali pa protisemiti (nasprotniki judov) ali pa v obče nasprotniki vladni, stavili zavolj zadnjih dunajskih dogodb. Naj pomenljivejši odgovori bili so grof Taaffejevi. Postavil se je minister pri odgovarjanju na pravilno, ustavno stališče, po katerem je vsakemu državljanu varovana pravica, da izreče svoje prepričanje tudi glede mednarodnih vprašanj, kakoršno je ono o posvetnem vladarstvu papeževim. Enako odklonil je ministerski predsednik pravico utikanja vlade med delavca in gospodarja glede službenine, temveč zahteval in varoval pravico vladi, da se varuje javni mir in red.

Z veliko spretnostjo odgovarjal je grof Taaffe izrekoma na vprašanje Chlumecky-jevo, v katerem si je ta prizadeval za nemire dunajske odgovorno storiti vlado.

Tudi poljedelski minister grof Falkenhayn zavračal je jako uspešno malo vtemeljeno očitaje Mengerjevo glede strojev, ki se rabijo pri cesarskem rudniku v Idriji.

Živahna je postala razprava o veljavnosti izvolitve gališkega rabinca Bloch-a. Protisemiti prizadevali so si ves žolc zlititi nad židi in pa dokazati nepostavnost volitve; pa zagovorniki veljavnosti ugovarjali so lahko in z vspehom, da sta bila oba kandidata žida, izberati je bilo toraj samo med ubogim, k desnici spadajočim in pa bogatim k levici spadajočim židom; dalje, da je denar trosil samo bogat, pri volitvi propadli žid in pa da je večina glasov za izvoljenega rabinca Bloch-a tolika, da ne odločuje pri izvolitvi že malo število glasov.

V vse te nasprotja spravil je še večjo zmešnjavo Chlumecky s predlogom: da se vprašanje vrne odseku z nalogo, da zahteva pri vladi še daljno preiskavanje.

Za ta predlog k sreči ni maral skoraj nihče, ne na levici in ne na desnici, ker je samo polovičarsko hotel odložiti rešitev, po vsem godnega vprašanja.

Konec razprave bil je ta, da se je predlog Chlumecky-jev zavrgel približno z $\frac{2}{3}$ vsih glasov proti $\frac{1}{3}$, in potem bil je z enako večino sprejet predlog odsekov.

Zborovanje samo sklenilo se je v zbornici poslancev minuli četrtek popoldne.

Gosposka zbornica zborovala je še v petek.

Sedaj prestane parlamentarna borba v zbornicah in se preseli na volišča, izrekoma v onih deželah, kjer